

KANGIATA ILLORSUA – ILULISSAT ISFJORDSCENTER

En ganske særlig bygning
på et ganske særligt sted

ET SAMLINGSPUNKT I GRØNLANDS MAGELØSE NATUR

Der er fri adgang til Isfjordscentrets tag, hvorfra man kan nyde udsigten over fjelde og fjord.

I munden af den spektakulære Ilulissat Isfjord ligger Kangiata Illorsua – Ilulissat Isfjordscenter som en port mellem fjord og by, mellem natur og civilisation.

Centret er blevet til virkelighed efter FN-organisationen UNESCO i 2004 satte Kangia – Ilulissat Isfjord på sin verdensarvsliste over bevaringsværdige områder med enestående betydning. Dermed fulgte også en forpligtelse til at formidle og oplyse om dette ganske særlige sted til de besøgende. Formidling af Grønlands unikke natur- og kulturhistorie er endvidere væsentlig for Grønlands turismeudvikling. Isfjordscentret i Ilulissat er

det første af i alt seks planlagte besøgscentre, som vil blive etableret over hele landet, og som skal understøtte en positiv udvikling i samfundet og inspirere turister verden over til at besøge den unikke arktis-destination.

I 2015 indgik Grønlands Selvstyre, Avannaata Kommunia og den filantropiske forening Realdania et partnerskab om at bygge et besøgscenter i Ilulissat, der kunne stå mål med de storslåede omgivelser uden at overdøve dem. Efter en international arkitektkonkurrence faldt valget på Dorte Mandrups forslag, og i sommeren 2019 blev det første spadestik taget til Kangiata Illorsua – Ilulissat Isfjordscenter.

“Vi er glade for at kunne byde besøgende velkommen til Kangiata Illorsua. Nu kan turister og lokale mødes på dette enestående sted og lære om områdets natur- og kulturhistorie, samtidig med at naturen udfolder sig for øjnene af dem.”

– Palle Jerimiassen, Borgmester i Avannaata Kommunia

“Kangiata Illorsua – Ilulissat Isfjordscenter er mere end et besøgscenter. Det er en attraktion i verdensklasse og samtidig et samlingspunkt for turister såvel som lokalbefolkningen. Området omkring Ilulissat og i Grønland generelt er i disse år i udvikling, både når det gælder turisme og lokal byudvikling. Det er en denne udvikling, isfjordscentret understøtter.”

– Hjörtur Smárason, Adm. direktør i Visit Greenland

Hvert år forventes op mod 25.000-27.000 besøgende at lægge vejen forbi det nye Kangiata Illorsua – Ilulissat Isfjordscenter. Isfjordscentret vil først og fremmest byde de besøgende på en smuk, lærerig og enestående indføring i den grønlandske natur og kultur. Gennem centrets permanente udstilling, “Sermeq pillugu Oqaluttuaq – Fortællingen om is”, kan de besøgende lære om isens livscyklus, det rige liv ved isfjorden og menneskets tilværelse her gennem tusinder

af år, samt om hvordan klimaforandringerne ændrer områdets skrøbelige økosystemer. Alt imens de fra centrets tag kan skue ud over islandskabet, hvor gletsjeren Sermeq Kujalleq kælver og lade sig opsluge af den natur, som de samtidig bliver klogere på. Udover den faste udstilling rummer isfjordscentret to kunstinstitutioner, biograf, butik og café, hvor centrets mange besøgende kan gå på opdagelse og nyde en bid mad, mens besøgets mange indtryk bundfælder sig.

Borgmester Palle Jeremiassen taler ved Isfjordscentrets åbning.

Kaffepause med udsigt over isfjorden.

Kangiata Illorsua – Ilulissat Isfjordscenter er med sin exceptionelle placering et naturligt bindeled mellem Ilulissat by og den betagende isfjord. Centret ligger som et knudepunkt for områdets vandreruter, og med sit åbne tag byder centret i forår-, sommer- og efterårsmånederne på fri adgang i til et af Grønlands smukkeste udsigtspunkter. Her kan besøgende fra første parket observere de aftryk, som klimaforandringerne uomtvisteligt sætter

på området. Dermed kan stedet være med til at sætte klimaforandringerne på dagsordenen for både besøgende, fagfolk og meningsdannere.

Den grønlandske turisme er i rivende udvikling, og i de seneste år har verdens turister for alvor fået øjnene op for landet. Og centret står klar til at modtage rejsende såvel som lokale med åbne arme og tilbyde en blændende smuk attraktion, et samlingspunkt og et læringsrum for besøgende i alle aldre.

“Kangiata Illorsua – Ilulissat Isfjordscenter spiller med sin helt særlige placering ved klimaforandringernes frontlinje en central rolle i formidlingen af klimaets påvirkning af isen. Ilulissat er samtidig et helt særligt område med stort potentiale for lokal udvikling, som vi ønsker at understøtte med opførelsen af isfjordscentret.”

– Jesper Nygård, adm. direktør i Realdania

ARKITEKTUR I PAGT MED NATUREN

Bygningens form er inspireret af en sneugles flugt hen over landskabet.

Kangiata Illorsua – Ilulissat Isfjordscenter er tegnet af det danske arkitektfirma Dorte Mandrup A/S, som har en perlerække af prisvindende projekter bag sig. Valget faldt på netop denne tegnestue efter en international arkitektkonkurrence i 2016 udbudt på baggrund af en grundig foranalyse. Her deltog tegnestuer fra hele verden – lige fra

Japan til Norge og Island. Begrundelsen for at vælge Dorte Mandrup var, at arkitektfirmaet formåede at præsentere dommerkomitéen for et både poetisk og fremsynet projekt, hvis arkitektoniske helhed understøtter den overordnede vision med isfjordscentret på smukkeste vis.

I de senere år har Dorte Mandrup formgivet flere projekter, der ligesom Kangiata Illorsua – Ilulissat Isfjordscenter er beliggende ved et UNESCO-beskyttet område, og som sætter mennesket i stævne med naturen. Grundidéen bag isfjordscentret var at designe en bygning i pagt med den storslåede, men skrøbelige natur, som omkranser det. Bygningen er formet som en vredet struktur, der ligger som et vingefang i landskabet. Dorte Mandrup beskriver poetisk sin inspirationskilde som en “sneugles flugt hen over landskabet”. Konstruktionen er så let i sit udtryk, at den efterlader beskueren med det indtryk, at bygningen nærmest svæver

over landskabet – som for at understrege, at vi mennesker er underordnet naturen, og at vi kun er på besøg. De store åbne glaspartier på siden af bygningen minimerer adskillelsen mellem centrets udstilling og omgivelser – mellem menneske og natur.

Isfjordscentret ligger som et knudepunkt for områdets vandrerruter og forbinder Ilulissat med den åbne isfjord. Når besøgende ankommer til centret fra Ilulissat by, bliver de mødt af den træbeklædte bygning omkranset af fjelde. Herfra kan de bevæge sig ind på den overdækkede ankomstterrasse og videre ind i selve centret eller tage turen op over taget.

Den vrede bygningskonstruktion giver mulighed for nye perspektiver for den besøgende.

Fra receptionen og café-området er der direkte udkig til landskabet.

Isfjordscentrets totale areal
er på knap 1.500 m²,
heraf er 900 m² opvarmet og
400 m² er udstillingsområde.

Isfjordscentret ligger som et knudepunkt for områdets vandreruter.

“Isfjordscentret er defineret af de unikke betingelser, som kendetegner dette enestående landskab 250 km nord for Polarcirklen. Vi håber, at Ilulissat Isfjordscenter bliver en del af stedets liv – et samlingssted, der kan bruges som udsigtsbakke, som et ly i landskabet og et vindbeskyttet rum ind mod klippen på vej ud mod fjorden. Herfra vil man på egen krop kunne opleve landskabets uendelige skala og vandringen mellem mørke og lys, der er så karakteristisk for det arktiske klima.”

– Dorte Mandrup, arkitekt, grundlægger og kreativ direktør

Inde i bygningen venter centrets udstilling inkl. kunstinstitutioner og biograf samt café og butik. Udstillingen, som er skabt af JAC studios, består af et landskab af isflager, hvor arkæologiske genstande og film udstilles i mundblæste isprismer af glas, som de besøgende kan bevæge sig imellem. I forlængelse af udstillingen kan gæsterne træde videre ud på den overdækkede udgangsterrasse, hvorfra de kan kigge ud til det UNESCO-beskyttede landskab. Bygningens krop er vredet, så dimensioner og perspektiv forandrer sig, mens man bevæger sig igennem den.

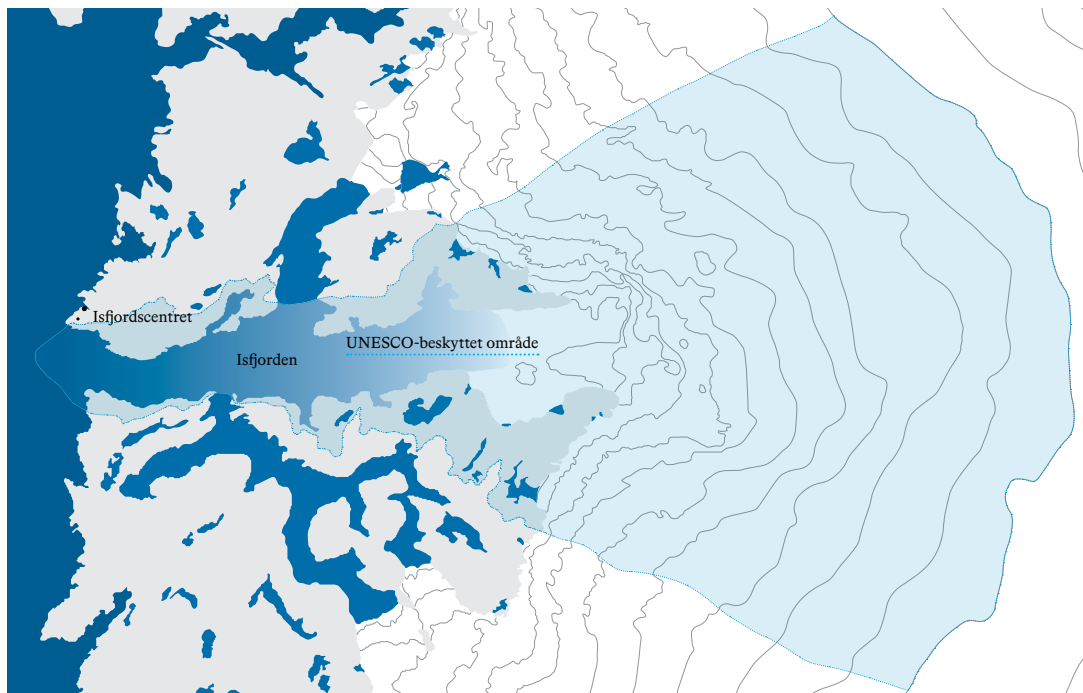
Fra toppen af bygningen kan besøgende lade sig bjergtage af den utroligt spektakulære

isfjord, og herfra kan de bevæge sig videre ud på vandreruterne.

Isfjordscentret er tænkt som et mødested. Det kommer også til udtryk i arkitekturen. Med sin vredne konstruktion skaber bygningen et overdække i hver ende, så besøgende kan stå i ly for vejret. Den fri adgang til taget i løbet af sommer, forår og efterår gør det muligt for lokale og andre besøgende at benytte centret, når de har lyst, og skaber et naturligt samlingspunkt, hvor man kan opleve den imponerende panoramaudsigt over isfjorden og de enorme isbjerge, der elegant flyder forbi.

Besøgende kan tage turen henover bygningens tag og videre ud i naturen langs vandreruterne.

KANGIA – ILULISSAT ISFJORD

Kangia – Ilulissat Isfjord er den første lokation i Grønland, der er blevet optaget på UNESCO's prestigefyldte verdensarvsliste. The World Heritage Committee udpegede området i 2004. Med udvælgelsen følger også en særlig forpligtelse til at formidle områdets unikke historie og betydning.

HISTORIEN OM IS ER HISTORIEN OM OS

I hjertet af Kangiata Illorsua – Ilulissat Isfjordscenter kan besøgende tage på en rejse gennem tiden i udstillingen “Sermeq pillugu Oqaluttuaq – Fortællingen om is”. Udstillingen, som er på 400 m² inkl. biograf og kunstinstitutioner, peger både frem og tilbage i tid for at gøre de besøgende klogere på isens historie. Isen rummer fortidens store begivenheder som vulkanudbrud, meteornedslag og civilisationers storhed og fald, der alle har sat deres tydelige spor i indlandsisens indre. Isen husker, når vi glemmer. Isens historie er historien om os.

Udstillingen er skabt og designet af JAC studios og er bygget op om digitale og audiovisuelle udstillingselementer, som

stimulerer sanserne og indbyder til refleksion – både under og efter besøget i isfjordscentret. Arkitekturen, som danner ramme om udstillingen, går i direkte dialog med den spektakulære natur lige udenfor centrets døre. Bygningens helt særlige arkitektur er også tænkt ind i udstillingens elementer, der følger bygningens form.

For at formidle Grønlands og Ilulissats egen historie er udstillingen bygget op om tre temaer, der beskriver det unikke landskab omkring isfjorden - den mere end 4.000 år gamle kulturarv og klimaforandringerne, som i dag sætter sit tydelige præg på omgivelserne ved den UNESCO-beskyttede isfjord.

“Udstillingen formidler en rejse fra iskrystallens fødsel, gennem atmosfæren og mødet med Grønland, hvor krystallen bliver en del af indlandsisen for efter lang tid at bevæge sig ud mod isbræen. Her vises i stor skala dramaet ved kælvningen og isbjergets fortsatte rejse ud på havet for igen at skifte tilstand til vand.”

– Elisabeth Momme, leder af Kangiata Illorsua – Ilulissat Isfjordscenter

Udstillingen består af et landskab af isflager, hvor arkæologiske genstande og film udstilles i mundblæste isprismer af glas.

Besøgende oplever udstillingen "Sermeq pillugu Oqaluttuaq – Fortællingen om is."

ISENS LIVSCYKLUS – OM UDVIKLINGEN FRA SNEFNUG PÅ INDLANDSISEN TIL ISFJELDE I FJORDEN

Hvad vejer et isbjerg? Hvor hurtigt bevæger det sig? Og hvor mange typer is findes der? Det er nogle af de mange spørgsmål, som udstillingens første tema om isens livscyklus giver svar på.

Her kan besøgende lære om en af verdens mest produktive gletsjere, Sermeq Kujalleq, og om den udvikling, isen gennemgår – fra at være et lille snefnug på den gigantiske indlandsis for til sidst at ende som de enorme isfelde i fjorden omkring Ilulissat.

DET RIGE LIV VED ISFJORDEN
– OM ISENS PRÆG PÅ DE OVER
4.000 ÅR GAMLE INUITKULTURER
VED FJORDEN

Fortællingen om is er også fortællingen om livet i Qeqertarsuup Tunua – Diskobugten. I udstillingens andet tema kan besøgende lære om den livsforandrende kraft, som is er. Det unikke økosystem i isfjorden har omfattende betydning – ikke bare for dyrelivet, men også for de mennesker, som lever og bor der.

Ilulissat og området omkring isfjorden har på grund af sine helt særlige kvaliteter været bosted for en række kolonier gennem historien. Der peges tilbage i tid, når besøgende bliver klogere på, hvordan isfjorden var med til at skabe den over 4.000 år gamle boplads Sermermiut. Men der trækkes også nutidige paralleller til, hvordan Ilulissat-beboerne på innovativ vis tilpasser sig isen i en tid med klimaforandringer. Alt sammen krydret med personlige fortællinger og beretninger fra lokale borgere.

Isprisme af mundblæst glas.

KLIMAFORANDRINGER – OM ISENS AFSMELTNING OG DENS ENORME OG LIVSFORANDRENDE INDFLYDELSE PÅ KLIMAET

Udstillingens tredje tema bringer de besøgende helt tæt på de klimaforandringer, som sætter deres tydelige spor i det storslåede islandskab omkring centret. Her visualiseres den massive tilbagetrækning, som gletsjeren Sermeq Kujalleq har foretaget over de seneste 150 år. Udstillingen skal ligeledes danne ramme om klimadebatter og på den måde skabe et rum, hvor turister, lokale og eksperter aktivt kan diskutere klima og natur, og hvor viden udvikles i fællesskab.

LÆRINGSPLATFORM OM NATUR, IS OG KLIMA

Udover at tilbyde sine besøgende en smuk og lærerig oplevelse vil Kangiata Illorsua - Ilulissat Isfjordscenter med tiden også rumme en både fysisk og online læringsplatform for skoler og skolebørn i hele verden. Den skal bidrage til at udbrede udstillingens omfattende indhold om is, klima, natur og inuitkultur til folkeskoleelever i Grønland og resten af verden. Gennem læringsplatformen vil undervisere frit kunne benytte centrets undervisningsmateriale, enten som en del af et besøg eller som et undervisningsforløb hjemme på skolerne. Målet er at skabe engagement blandt de unge og give dem indsigt i klimaforandringerne og i det unikke område, der ikke uden grund er optaget på UNESCO's Verdensarvsliste.

Isfjordscentret rummer også en biograf.

Børn lærer om livet på de tidligste bopladser i Sermermiut dalen.

Noget af den ældste is
i gletsjeren Sermeq Kujalleq
er estimeret til at være
ca. 250.000 år gammel.

VED KLIMA- FORANDRINGERNES FRONTLINJE

De massive isfelde i fjorden.

Kangia – Ilulissat Isfjord er bjergtagende stor og majestætisk. Den minder besøgende om deres plads som et lille menneske i en stor fortælling om naturen og planeten. Her bliver isfjeldene kastet ud af den største og mest aktivt kælvende gletsjer på den nordlige halvkugle, Sermeq Kujalleq. Den syv kilometer brede gletsjer producerer hvert år omkring 46 kubikkilometer is.

Men isfjorden giver også anledning til eftertanke i forhold til de uudslettelige spor, som de menneskeskabte klimaforandringer sætter på naturen og betingelserne for liv på jorden. Afsmeltningen af Sermeq Kujalleq er

accelererende, og som en konsekvens har den majestætiske gletsjer trukket sig flere kilometer tilbage. En udvikling, der er kendetegnende for Arktis, hvor temperaturerne siden 1850 er steget med dobbelt så høj hastighed som på resten af kloden. Netop derfor har området omkring Ilulissat i mere end 250 år haft en helt særlig rolle for glaciologien – læren om gletsjere – og senere for den moderne klimaforskning. Her ved klimaforandringernes frontlinje kan videnskabsfolk studere, hvordan de stigende temperaturer får isen til at smelte og påvirker de skrøbelige økosystemer, der er betingede af de iskolde arktiske temperaturer.

Sermeq Kujalleq er en af verdens hurtigste gletsjere og flytter sig med op mod 40 meter om dagen.

Isfjordscentrets indvendige vægge er beklædt med specialudformede lister i træ.

Opførelsen af isfjordscentret er en anledning til fortsat at sætte fokus på klimaforandringerne og den betydning, som udviklingen i Arktis har for resten af kloden. Den øgede afsmeltning af Grønlands indlandsis som følge af klimaforandringer udgør omkring en tredjedel af de samlede årsager til den globale havvandstigning.

En af isfjordscentrets fornemmeste opgaver er at formidle disse forandringer, som besøgende i området fremover kan blive klogere på - ikke bare ved at opleve den bjergtagende natur, men også ved at bevæge sig igennem isfjordscentrets udstilling "Sermeq pillugu Oqaluttuaq - Fortællingen om is".

DET RIGE LIV VED KANGIA – ILULISSAT ISFJORD

Pukkelhval, der dykker.

Havets Moder var for tidligere tiders inuitter et mytisk væsen, som de respekterede højt. Slog havfangsten fejl, mente man, at det skyldtes menneskenes ugerninger, og som straf tilbageholdt Havets Moder fangstdyrene i sit filtrede hår. Naturen ved Kangia – Ilulissat Isfjord har altid spillet en afgørende rolle for menneskene ved Diskobugten – fra de første stenalderfolk slog sig ned i Ilulissat for 4.400 år siden til i dag, hvor byen huser 4.670 beboere.

Grønlænderne har altid haft et særligt kendskab til isen og gletsjeren Sermeq Kujalleq som har været deres livsnerve. Sæsonerne betingede jagten ved Ilulissat. Om sommeren, når isen trak sig tilbage, og dyrene

kom ind til kysten, rejste inuitterne ind til sommerboplads for at fange rensdyr, ørred og hellefisk. Når havisen dækkede fjorden om vinteren, rejste de til vinterboplads som Sermermiut.

Fangsten blev også central i begyndelsen af kolonitiden ved Diskobugten (Qeqertarsuup Tunua), hvor fiskerne flokkedes omkring det gunstige naturområde. Det gjaldt også de bedste fangere. De dygtigste og mest produktive fangere blev kaldt storfangere. De formåede ikke bare at brødføde familien, men byttede endda deres fangst til europæiske varer for på den måde at vise deres velstand.

Det UNESCO-beskyttede landskab ved Ilulissat Isfjord.

De små træhuse i stærke farver er ikoniske for den grønlandske byggestil.

Jollefiskeri i fjorden.

Fiskeri og fiskeindustri er stadig et af de vigtigste erhverv i Ilulissat, og livet omkring havnen summer af aktivitet. Tidligere var det især fangsten af store havpattedyr, som sæler og hvaler, der gav mad på bordet og penge i pungen. Dengang var livet centreret om at skabe de gunstigste forhold for fangst, for eksempel gennem særlige ritualer. I dag er fangsten hellefisk og rejer, men selvom byttet er nyt, er mange af de gamle fiskeri- og fangstmetoder bevaret og videreudviklet.

EN ENESTÅENDE ARKTIS-DESTINATION

På vej mod isfjorden.

Det spektakulære landskab og den unikke kulturhistorie er med til at gøre området omkring Ilulissat til en autentisk og uforglemmelig turistattraktion. Byen Ilulissat ligger på den grønlandske vestkyst ved munden af Kangia – Ilulissat Isfjord. På grønlandsk betyder Ilulissat “isfeldene”, og det er netop fjordens massive isbjerge og gletsjere, der gør området nærmest overjordisk, og som har givet Ilulissat status som en af de mest eftertragtede arktis-destinationer.

Hvert år lægger omkring 30.000 gæster vejen forbi Ilulissat, og fremover vil et besøg i

byen for hovedparten også være ensbetydende med et besøg i det nye isfjordscenter. Ved at formidle områdets natur- og kulturhistorie understøtter isfjordscentret den stigende turisme i området og i Grønland generelt. Flere og flere turister får øjnene op for Arktis som rejsemål. Det er et udtryk for en ny tendens mod en turisme, hvor destinationens potentiale for at byde på autentiske oplevelser er afgørende. Grønland tilbyder med sine unikke landskaber og tusinde år gamle kulturmiljøer et rejsemål uden sidestykke for både nutidens og fremtidens turister.

“Det er en spændende tid, vi går i møde. Isfjordscentret skal være med til at styrke turismen – ikke kun i Ilulissat, men i hele Grønland. Samtidig skal den øgede aktivitet håndteres ansvarligt lokalt, så den ikke belaster natur og miljø.”

– Palle Jerimiassen, Borgmester i Avannaata Kommunia

Den ultimative udsigtsbæk.

Dagligliv i Ilulissat by.

For at imødekomme de mange nye besøgende er der et ønske om at styrke kvaliteten af de oplevelser, som Grønland kan tilbyde turister. Derfor vil Grønlands Selvstyre over de kommende år etablere i alt seks besøgscentre, hvoraf Realdania har understøttet etableringen af det første, nemlig Kangiata Illorsua – Ilulissat Isfjordscenter. Foruden en styrkelse af fortællingen om Grønland skal isfjordscentret og de fremtidige besøgscentre også bidrage til en positiv udvikling af den grønlandske økonomi, som i sidste ende skal sikre flere arbejdspladser og øget vækst i det grønlandske samfund.

Det er ikke første gang, at et partnerskab mellem den filantropiske forening Realdania og Grønland sætter fokus på den unikke

kultur- og naturhistorie, som Grønland har at tilbyde. Realdania har også tidligere engageret sig i området omkring isfjorden, da datterselskabet Realdania By & Byg i partnerskab med den daværende Qaasuitsup Kommune – nu Avannataa Kommunua – og World of Greenland restaurerede to historiske huse i Ilimanaq fra 1700-tallet. Også her var formålet at formidle områdets natur- og kulturarv, og i sidste ende skabe et bæredygtigt grundlag for vækst og fremgang for turisme og erhvervsliv i området. Udviklingen af Ilimanaq vil sammen med isfjordscentret understøtte området omkring Diskobugten (Qeqertarsuup Tunua) i at udvikle sig yderligere som en turistattraktion, der kan tilbyde mange dages uforglemmelige oplevelser.

ARKTISK BYGGERI MED LOKAL EKSPERTISE

Isfjordscentrets vredeede bygningsstruktur, der ligger som en boomerang set oppefra.

“Lokale kræfter har i den grad spillet en afgørende rolle for en succesfuld byggeproces i dette særligt udfordrende klima. Konstruktionen var meget kompleks og kompliceret at udføre, men hele vejen igennem har der hersket en fantastisk god og konstruktiv samarbejdsånd mellem håndværkere, entreprenører, bygherre samt arkitekt- og ingeniørrådgivere.”

– Frants Frandsen, Realdania By & Bygs projektleder for byggeprocessen

Et komplekst og særegent byggeri som Kangiata Illorsua – Ilulissat Isfjordscenter vil altid kræve en særlig indsats. Tilføj Grønlands barske arktiske klima, og så står man overfor en byggeproces, der stiller tårnhøje krav til bygherren, entreprenører, ingeniører og håndværkere fra start til slut.

I Grønland er sommeren kort og vintermånederne kolde, mørke og lange. Årstiderne stiller derfor store krav til logistikken og holdet af bygherre, rådgivere, entreprenører og håndværkere, der er nødt til at arbejde

hurtigt og intenst i de lyse måneder, inden frostgrader og dybt mørke sætter ind og gør det noget nær umuligt at bygge udenfor. Realdanias datterselskab Realdania By & Byg var som bygherre ansvarlig for byggeprocessen og blev understøttet af et stærkt hold af erfarne arkitekter, ingeniører samt lokale entreprenører og håndværkere, som kender området særdeles godt. Og netop det lokale kendskab og viden om at bygge i det barske klima er fuldstændigt afgørende for, at Kangiata Illorsua – Ilulissat Isfjordscenter kunne slå dørene op til tiden.

Isfjordscentrets skelet af stålrammer.

Der er brugt stål til at holde centret stærkt og stabilt på fjeldet i det hårde arktiske klima, heraf er cirka 80 % genbrugsstål. Materialevalget sikrer et vejrbestandigt og langtidsholdbart byggeri for fremtiden, der vil komme både nutidige og fremtidige generationer til gavn. Centrets skelet består af 52 stålrammer. Hver stålramme har en unik geometrisk form, der tilsammen skaber den karakteristiske buede bygningskrop. Arkitektens særlige vrid har gennem hele byggeprocessen stillet høje krav til præcision i tilblivelsen af alle bygningens elementer. Blev blot en enkelt boring til stålfundamentet målt én centimeter forkert, ville hele byggeriet blive skævt. Ligeledes har man været afhængige af, at byggematerialerne blev leveret fuldstændig uden fejl dimensioneringer. Selv de mindste fejl kunne umuliggøre samlinger og forsinke hele byggeprocessen, da alle materialer er blevet

importeret og transporteret fra Danmark over Atlanten med skib i de isfri måneder.

Hele 300 vinduer i forskellige størrelser er monteret i bygningen med over 600 beslag. Vinduesfacaden giver besøgende et vue over landskabet. Bygningen er isoleret fra top til bund for at opnå en god oplevelse inde i centret. Blandt andet er taget isoleret med kraftige isoleringsplader, der er limet og forseglet med en særlig asfaltcoating for at sikre, at centret kan klare de lange arktiske vintermåneder de næste mange år.

Gulve, lofter, de udvendige terrasser og dæk samt en del af de indre overflader er beklædt med træ. Den primære træsort er europæisk eg, som er slidstærk og holdbar i det arktiske klima.

Træet tilføjer et varmt udtryk til den massive stålkonstruktion og peger samtidig ud på den natur, som omkranser centret.

Isfjordscentret under opførelse.

300 vinduer i forskellige størrelse er monteret i bygningen.

Alle importerede byggematerialer skulle under fragt kunne indpasses i et containermodul.

Vue over Ilulissat by og isfjorden.

SAMMEN OM ILULISSAT ISFJORDSCENTER

Isfjordscentret set fra en flyvende sneugles perspektiv.

Kangiata Illorsua – Ilulissat Isfjordscenter er udviklet og finansieret i et partnerskab mellem Grønlands Selvstyre, Avannaata Kommunia og den filantropiske forening Realdania. De tre partnere har i samarbejde etableret centret med det mål at styrke lokalsamfundet og understøtte turismen i Grønland. Selve byggeprocessen har Realdanias datterselskab Realdania By & Byg stået for.

GRØNLANDS SELVSTYRE

Grønlands Selvstyre afløste i 2009 Hjemmestyret, der blev grundlagt i 1979. Naalakkersuisut er Grønlands Landsstyre (regering) valgt af Inartsisartut, som er Grønlands lovgivende forsamling. Det nuværende Naalakkersuisut består af ni medlemmer ledet af Landsstyreformanden.

AVANNAATA KOMMUNIA

Avannaata er Grønlands nordligste kommune og består af fire byer og 23 bygder. Kommunen har et areal på størrelse med Spanien og huser omkring 10.600 indbyggere.

REALDANIA

Realdania er en filantropisk forening med omkring 175.000 medlemmer. Foreningen arbejder for at skabe livskvalitet gennem det byggede miljø – forstået som de fysiske rammer for vores hverdag. Det er f.eks. byudvikling, byggeri og bevaring af vigtige kulturmiljøer. Bæredygtighed er en rød tråd i en stor del af Realdanias arbejde. Realdania har siden år 2000 støttet omkring 4.300 projekter med mere end 20 mia. kr. Alle, der ejer fast ejendom, kan gratis blive medlem af Realdania

ØVRIGE BIDRAGSYDERE

Udstillingen i isfjordscentret med titlen “Sermeq pillugu Oqaluttuaq – Fortællingen om is” er blevet til med finansiering fra Nordea-fonden, Augustinus Fonden, Bloomberg Philanthropies og OAK Foundation.

“Isfjordscentret kommer til at spille en stor rolle for området – også når man ser på beskæftigelsen. Allerede under opførelsen skabte projektet nye arbejdspladser i kommunen, og vi glæder os over den øgede opmærksomhed, det skaber for Ilulissat og Diskobugten – Qeqertarsuup Tunua.”

– Palle Jerimiassen, Borgmester, Avannaata Kommunia

“Isfjordscentret skal bidrage til udviklingen af Ilulissat og Grønland som turistdestination og samfund og samtidig være med til at sætte fokus på klimadebatten.

Nu står der en fantastisk og samtidig underspillet bygning, som understøtter den vision, respektfuldt placeret på kanten af det unikke verdensarvsområde.”

– Jesper Nygård, adm. direktør i Realdania

FAKTA OM KANGIATA ILLORSUA – ILULISSAT ISFJORDSCENTER

Isfjordscentret er meget mere end bare en bygning. Det sætter rammen for den enestående natur- og kulturhistorie, som Grønland har at byde på. Centret er en afgørende brik i indsatsen for at udvikle turismen i Grønland til gavn for lokale og landets økonomi. Vigtigst af alt er isfjordscentret en port mellem by og natur, som skal forene lokalbefolkningen såvel som besøgende med den fantastiske og UNESCO-beskyttede Kangaia – Ilulissat Isfjord.

- Et partnerskab mellem Grønlands Selvstyre, Avannaata Kommunia og den filantropiske forening Realdania står bag isfjordscentret.
- Kangaia Illorsua – Ilulissat Isfjordscenter er det første af i alt seks planlagte besøgscentre som vil blive etableret i Grønland over de kommende år.
- Bygningen er funktionel fra inderst til yderst. Taget fungerer som en åbent tilgængelig udsigtspost over isfjorden i løbet af forår, sommer og efterår. Centrets indre rummer udstillingen "Sermeq pillugu Oqaluttuaq – Fortællingen om is".
- Udstillingen "Sermeq pillugu Oqaluttuaq – Fortællingen om is" beskriver det unikke landskab omkring isfjorden, den mere end 4.000 år gamle kulturarv og klimaforandringerne, som i dag sætter deres tydelige præg på omgivelserne omkring den UNESCO-beskyttede isfjord. Udstillingskonceptet er skabt og designet af JAC studios.
- Isfjordscentret rummer også som en del af udstillingen to kunstinstallationer og en biograf. Desuden er der en butik og en café.
- Det hårde arktiske klima er afspejlet i alt fra byggeproces til materialevalg. Over 400 tons stål holder centret stærkt og stabilt på fjeldet, og taget er isoleret med kraftige isoleringsplader for at sikre, at centret kan klare de lange arktiske vintermåneder de næste mange år.
- Isfjordscentrets totale areal er på knap 1.500 m², heraf er 900 m² opvarmet. Udstillingen er på 400 m² inkl. kunstinstallationer og biograf.
- Driften af centret er forankret i Greenland Visitor Centre, en selvejende institution under Grønlands Selvstyre, og den daglige ledelse af Isfjordscentret varetages af centerleder Elisabeth Momme.
- Det forventes, at 25.000-27.000 gæster vil besøge centret hvert år.

DE HAR TEGNET OG BYGGET KANGIATA ILLORSUA – ILULISSAT ISFJORDSCENTER

- Bygherre: Realdanias datterselskab Realdania By & Byg A/S.
- Arkitekt og totalrådgiver: Dorte Mandrup A/S. Rådgivende ingeniør: Søren Jensen Rådgivende Ingeniørfirma A/S. Bygherrerådgiver: Rambøll (Danmark).
- Byggeledelse og fagtilsyn: Rambøll Grønland A/S. Hovedentreprenør: KJ Greenland A/S / Rådgivende Ingeniør Torben Melgaard.
- Underentreprenører:
  - Malermester Niels Erik Bro, Jensens Malerforretning ApS, Ilulissat.
  - VVS og Elfirmaet A/S, Ilulissat.
  - Kai Andersen A/S, civilingeniør og entreprenør, Aalborg.
  - Landskabsarkitekt: Kristine Jensen Landskab & Arkitektur ApS
  - Foranalyser og projekudvikling: BARK Rådgivning A/S

RÅDGIVERGRUPPE FOR UDSTILLINGEN

Udstillingen "Sermeq pillugu Oqaluttuaq – Fortællingen om is" er blevet til med hjælp fra en rådgivergruppe bestående af:

- Klaus Nygaard, direktør for Grønlands Naturinstitut.
- Olav Orheim, glaciolog og klimaforsker, Norge.
- Kirsten Hastrup, professor emeritus i antropologi og grønlandsforsker, Københavns Universitet.
- Erik Bjerregaard, tidl. direktør for Hotel Arctic i Ilulissat og bestyrelsesmedlem i Visit Greenland.
- Ólafur Örn Haraldsson, tidl. direktør for Thingvellir Visitor Centre, Island.

UDSTILLINGEN ER SKABT AF JAC STUDIOS

Johan Carlsson, Founder Architect/Designer
MA, MDD.

TIDSLINJE

- 2004: Ilulissat Isfjord optages på UNESCO-verdensarvsliste.
- 2015: Grønlands Selvstyre, Avannaata Kommunia og den filantropiske forening Realdania indgår partnerskab om at opføre Kangaia Illorsua – Ilulissat Isfjordscenter.
- 2016: Dorte Mandrup vinder den internationale arkitektkonkurrence om centret i 2016.
- 2019: Byggeriet sættes i gang.
- 2019: Rejsegildet afholdes i oktober.
- 2021: Isfjordscentret slår dørene op for de første besøgende den 3. juli.

ØKONOMI

Det samlede budget for projektet er cirka 152 mio. kr.

BIDRAGSYDERE

Grønlands Selvstyre og Avannaata Kommunia har bidraget med 23 mio. kr. Realdania har bidraget med 108 mio. kr.

UDSTILLINGEN OG FORMIDLINGEN INDE I ISFJORDSCENTRET ER FINANSIERET AF:

Nordea-fonden med 16,45 mio. kr.
Augustinus Fonden med 3,8 mio. kr.
Bloomberg Philanthropies med 750.000 kr.
OAK Foundation med 350.000 kr.

En del af Nordea-fondens støtte er øremærket en fysisk og online læringsplatform til skoler og skolebørn i hele verden.

KOLOFON

UDGIVET AF
Realdania
Jarmers Plads 2
1551 København V

TEKST
Primetime P/S

FOTOGRAFI
Adam Mørk: omslag, 4, 7, 10-11, 12, 13, 14, 16,
18-19, 22-23, 24, 25, 26, 27, 28-29, 55
Bjarke Ørsted: 2-3, 32
Jeppe Kjær: 39, 40
Jens V. Nielsen: 8, 34, 36, 37, 48-49
KJ Greenland: 50
Nick Nielsen/Avannaata Kommunua:
41, 42-43, 46, 47
Realdania: 30, 45
Visit Greenland/Filip Gielda: 35
Visit Greenland/Julie Skotte: 33

LAYOUT
Studio Atlant

TRYK
Dystan & Rosenberg

© Realdania 2021 og 2022

KANGIATA ILLORSUA
- ILLULISSAT ISFJORDSCENTER
Sermermiut Aqut B 2089
Postboks 329
3952 Ilulissat

www.isfjordscentret.gl

KANGIATA
ILLORSUA

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Avannaata
Kommunia

